

UDENRIGSMINISTERIET

EUROPAUDVALGET

Alm. del - bilag 34 (offentligt)

Medlemmerne af Folketingets Europaudvalg
og deres stedfortrædere

Asiatisk Plads 2
DK-1448 København K
Tel. +45 33 92 00 00
Fax +45 32 54 05 33
E-mail: um@um.dk
Telex 31292 ETR DK
Telegr. adr. Etrangeres
Girokonto 300-1806

Bilag
1

Journalnummer
400.C.2-0

Kontor
EUK

15. oktober 2003

Til underretning for Folketingets Europaudvalg vedlægges i forbindelse med
Det Europæiske Råd i Bruxelles den 16.-17. oktober 2003 Rådets interimis-
rapport vedrørende en europæisk indsats for vækst, 13394/03.

**RÅDET FOR
DEN EUROPÆISKE UNION**

**Bruxelles, den 8. oktober 2003 (14.10)
(OR. en)**

13394/03

**ECOFIN 291
FIN 422
ECO 192
TRANS 249
ENER 275
RECH 170**

RAPPORT

fra: Rådet (økonomi og finans)

efter samlingen den: 7. oktober 2003

til: Det Europæiske Råd

Vedr.: Interimsrapport om en europæisk indsats for vækst

Hermed følger til delegationerne en interimsrapport til Det Europæiske Råd om en europæisk indsats for vækst, som den blev vedtaget af Rådet (økonomi og finans) den 7. oktober 2003.

Bilag

En europæisk indsats for vækst

Interimsrapport fra Rådet (økonomi og finans) til Det Europæiske Råd

Rådet (økonomi og finans) fremlægger hermed en interimsrapport om initiativet til fremme af investeringer i centrale områder vedrørende menneskelig og fysisk kapital inden for rammerne af sunde makroøkonomiske politikker. Denne interimsrapport bygger på Det Økonomiske og Finansielle Udvalgs vurdering af interimsrapporter om vækstinitiativet fra Kommissionen (udgave af 15. juli) og EIB. Rapporten handler om følgende spørgsmål:

1. *Økonomiske fordele og investeringernes karakter*
2. *De finansielle rammer*
 - a) *Centrale punkter*
 - b) *Aspekter vedrørende EIB*
 - c) *Indvirkningerne på de nationale budgetter og for EU's budget*
 - d) *Den private sektors deltagelse*
3. *Det videre forløb*

1. Økonomiske fordele og investeringernes karakter

De økonomiske præstationer i de senere år har ikke givet resultater, der lever op til det ambitiøse mål i Lissabon-strategien for Den Europæiske Union, nemlig at blive verdens mest konkurrencedygtige og dynamiske videnbaserede økonomi. Europa er præget af en **utilfredsstillende vækst i det langsigtede produktionspotentiale**. Vækstinitiativet sigter mod at bidrage afgørende til at vende denne tendens ved at støtte en hurtig gennemførelse af investeringer på centrale områder, navnlig inden for transeuropæiske netprojekter, innovation og FoU, som kan bidrage til at øge den potentielle vækst, forbedre produktiviteten og konkurrenceevnen og skabe job. Samtidig kan vækstinitiativet forventes at øge forbrugernes og investorenes tillid.

Initiativet er i overensstemmelse med de andre elementer i EU's strategi for den økonomiske politik. Det er på linje med de overordnede retningslinjer for de økonomiske politikker (BEGP) og lever op til det faste tilsagn om sunde offentlige finanser inden for stabilitets- og vækstpagten. Det er et velkomment skridt i gennemførelsen af EU's dagsorden for strukturreformer, hvor fremme af holdbar vækst, øget fleksibilitet på arbejdsmarkedene, mere velfungerende og mere konkurrencedygtige produkt- og kapitalmarkeder og de offentlige finansers bæredygtighed tillægges stor betydning, og som Rådet (økonomi og finans) vil skulle gøre status over i efteråret 2003.

Hvis projektudvælgelsen skal være effektiv og vellykket, bør man prioritere projekter, som giver mest muligt for pengene, også udtrykt i evnen til at mobilisere private midler, og som bedst kan bidrage til gennemførelsen af det indre marked og sætter fokus på den europæiske dimension i et udvidet EU. Innovative projekter, som effektivt styrker mulighederne for sammenkobling af netterne, er af særlig interesse, ligesom projekter, der bidrager til at skabe en vidensbaseret økonomi. Da ressourcerne er begrænsede, bør initiativet være koncentreret om at mindske hindringer for projekter med et højt økonomisk afkast.

Initiativet omfatter såvel materielle som immaterielle investeringer på to store områder: infrastrukturprojekter inden for transeuropæiske net, herunder transport, telekommunikation og energi, samt innovation og FoU.

- For så vidt angår de transeuropæiske transportnet er EU's mål for udviklingen af transeuropæiske net ikke kun begrænset til Essen-projekterne, men omfatter også støtte til investeringer i transeuropæiske net mere generelt, om end der nogle gange er tale om mindre omfattende projekter. Opmærksomheden bør særlig være henvendt på udvikling af transeuropæiske transportnet i de tiltrædende lande og i grænse- og udkantområderne i de nuværende medlemsstater. Usikkerheden om den fremtidige cash flow med hensyn til nogle af disse projekter kan vanskeliggøre tilvejebringelse af midler til finansieringen. Det er derfor vigtigt at sætte fokus på projekter, som der er støtte til, og hvortil alle berørte parter har givet et klart finansielt tilsagn, og hurtigt gennemføre de foranstaltninger, der er nødvendige for at få løst de tekniske, juridiske og administrative problemer, som ofte forekommer at være større hindringer for gennemførelsen end de finansielle aspekter.

- **Transeuropæiske telekommunikationsnet og energiprojekter** indgår også i initiativet. Effektive telekommunikationsnet er særlig nødvendige i en vidensbaseret økonomi, hvor videregivelse af oplysninger spiller en afgørende rolle, og hvor der er behov for bedre el- og gassammenkoblinger for at gennemføre det indre marked på energiområdet og sikre forsyningssikkerheden i Europa. Også på dette område er hindringer af ikke-finansiell karakter ofte vigtigere end finansielle hindringer.
- **Innovation, FoU og færdigheder** er af afgørende betydning, hvis Europas vækstpotentiale skal øges. Indsatsområderne vil typisk koncentrere sig om forskningsinfrastrukturer, forskerparker, industriel innovation og FoU-projekter, informations- og kommunikationsteknologier, finansiering af uddannelsesfaciliteter, teknologifora, prototyper, forsøgsanlæg og første kommercielle produktionsenheder, hvor det enkelte selskab måske ikke opnår det fulde udbytte af sine FoU- og innovationsudgifter, og hvorfor det samlede innovationsniveau ikke er helt optimalt. Opmærksomheden bør i særlig grad være rettet mod de innovative SMV'ers behov, som arbejder i det teknologiske grænseområde, og mod teknologisk overførsel til udkantområder. Humankapital, færdigheder og livslang læring bør tillægges større vægt med henblik på opfyldelsen af den moderne økonomis behov. Det vil ligeledes være afgørende at forbedre de makroøkonomiske, juridiske eller administrative rammebetingelser for investeringer i innovation og FoU.

2. *De finansielle rammer*

a) *Centrale punkter i initiativet*

Vækstinitiativet som foreslået af Kommissionen og EIB indeholder følgende hovedelementer, som Rådet kan drøfte:

Transeuropæiske netprojekter:

- Øge investeringerne i transeuropæiske net ved hjælp af en tydeligere identifikation af levedygtige projekter, præcisering af retningslinjerne og forordningen om finansiering af TEN-transportprojekter, så gavebistand anvendes mere effektivt, samt tilpasning af reglerne for offentlige indkøb til de behov, der følger af komplekse infrastrukturprojekter;

- Øge EIB's støtte til finansieringen af transeuropæiske net, navnlig gennem oprettelse af en finansieringsfacilitet på op til 50 mia. EUR for perioden 2003-2010;
- Forbedre rækken af finansielle instrumenter, der er til rådighed, for at lette den private sektors finansiering af transeuropæiske net: a) langsigtede EIB-lån med ekstra lang løbetid på op til 35 år (og passende afdragsfri perioder), b) EIB-garantier til investment grade-projekter, c) en eventuel garantimekanisme, der sikres af Kommissionen, d) en betydelig ekstra tildeling til bankens facilitet for struktureret finansiering¹, som hensætter et begrænset beløb af bankens reserver for at sikre aktiviteter, hvor banken påtager sig en del af risikoen, og navnlig for at tage hensyn til den særlige risiko, der knytter sig til projekter med offentligt-privat partnerskab; e) securitiseringsmekanismer for at tilvejebringe midler fra aktiver i den eksisterende infrastruktur;
- Forbedre samarbejdet mellem hovedaktørerne, navnlig ved at styrke EIB's institutionelle rolle i samarbejdet med medlemsstaterne og den private sektor og bruge bankens ekspertise som løftestang i udvikling af projekter med offentligt-privat partnerskab.

Innovation og FoU:

- Mobilisering af 40 mia. EUR fra 2003 til 2010 inden for EIB's innovation 2010-initiativ (50 mia. EUR over ti år);
- Udvikle nye finansieringsordninger for at støtte udviklingen af nye teknologier og deres indførelse på markedet, herunder grupperede lån til specifikke forskningsaktiviteter, teknologiplatforme, særlig opmærksomhed rettet mod de innovative SMV'ers behov samt forenklede udlånsprocedurer for mellemstore firmaer ("Mid Caps"), anvendelse af bankens facilitet for struktureret finansiering, længere løbetider, afdragsfri perioder, som svarer til projekternes cash flow-karakteristika, og i særlige tilfælde de maksimalt tilladte EIB-lånebeløb til banebrydende forskning og innovation, herunder også den, der foretages af erhvervsvirksomheder;

¹ Hvad angår specifik støtte via faciliteten for struktureret finansiering eller risikovillig kapital skønner bankens ledelse, at der kan tildeles 1 mia. EUR til et sådant formål.

- Øge støtten fra Den Europæiske Investeringsfond (EIF) gennem tilvejebringelse af risikovillig kapital ved at frigøre yderligere beløb fra bankens driftsoverskud til venturekapitaltransaktioner og øge bankens garanti- og rådgivningsaktiviteter.

EIB og EIF agter fortsat nøje at basere vurdering og udvælgelse af projekter på sund bankforvaltning og praksis og procedurer i branchen og begrænse sig til veldefinerede projekter af reel europæisk interesse samt fastholde økonomisk rentabilitet og finansiel levedygtighed som hovedkriterier. Anvendelse af midlerne afgøres af, om der er gode kvalitetsprojekter til rådighed. Investeringen bør ikke træde i stedet for finansiering fra den private sektors, men bidrage til at udfylde huller, hvor den private sektor er uvillig til at investere kapital. EIB-gruppens styrkelse af transeuropæiske net, innovation og FoU-aktiviteter bør være på linje med dens hovedmål, som er at fremme økonomisk og social samhørighed.

b) Aspekter vedrørende EIB

Mulige konsekvenser for EIB af ovenstående forslag vedrører først og fremmest bankens kapital. Banken forventer, at de foreslåede udlånstal (50 mia. EUR til transeuropæiske net og yderligere 40 mia. EUR under "innovation 2000"-initiativet, navnlig til FoU) er i overensstemmelse med bankens nuværende flerårige planlægning som følge af afgørelsen fra 2002 om **tidsplan for kapitalforøgelse** (ingen forøgelse før 2008) og de eksisterende kapitaldækningsregler. For en given kapital vil der dog blive skabt en del luft med den revision af vedtægterne, som banken har foreslået i forbindelse med regeringskonferencen, hvorefter reserverne vil kunne medtages ved beregningen af udlånsloftet. Hvis denne revision gennemføres, skønner bankens ledelse, at der bliver yderligere plads til 70 mia. EUR til udlån i tidsrummet mellem ratifikationen af den nye forfatningstraktat og 2008 uden at fremskynde den næste kapitalforøgelse. I henhold til bankens ledelse kan en del af det råderum, der herved opstår, så komme vækstinitiativet til gode.

En faktor, der er forbundet med selvfinansieringen af de efterfølgende kapitalforøgelser, er størrelsen af de reserver, der sættes til side til bankens facilitet for struktureret finansiering (til dækning af den på engagementerne hvilende risiko), og som kan nedsætte tempoet i opbygningen af overskud. Vækstinitiativet bør ikke påvirke genopbygningen af bankens reserver med henblik på at sikre **selvfinansieringen af de efterfølgende kapitalforøgelser**. Ovennævnte beløb er ifølge banken forenelige med målsætningen om at bevare bankens evne til selvfinansiering (forstået som indbetalt) af den næste kapitalforøgelse. I denne forbindelse vil den nødvendige langsigtede genopbygning af reserverne kunne lettes ved en fortsat afpasset, risikobestemt prisfastsættelse fra bankens side. Det er også af allerstørste vigtighed at beskytte EIB's AAA-rating ved at anvende en forsvarlig bankpraksis i udvælgelsen af projekter med acceptabel kreditværdighed og en forsigtig opbygning af udestående låneporteføljer.

c) Indvirkninger på de nationale budgetter og EU's budget

På dette tidspunkt foreligger der ikke mange oplysninger om initiativets indvirkninger på de **nationale budgetter** og EU's budget. Det bør dog erindres, at ved at bruge EIB til at finansiere et projekt kan tidspunktet for offentlige udgifter til projektets offentlige del udskydes, men det ændrer ikke ved det samlede offentlige finansieringsbehov. Uden en omfordeling af udgifterne kan der på længere sigt blive tale om en budgetmæssig indvirkning, idet visse former for investering kun kan udvikles på grundlag af betydelig tildeling af støtte (enten fra EU eller fra nationale kilder). Tilvejebringelse af eventuelle lånegarantier vil også have indvirkninger i form af en forøgelse af de forskellige former for eventualforpligtelser, der påhviler de nationale budgetter og/eller Fællesskabets budget.

I den fælles rapport til Det Europæiske Råd i Stockholm om de offentlige finansers bidrag til vækst og beskæftigelse konkluderede Rådet (økonomi og finans) og Kommissionen, at øgede udgifter til fysisk og menneskelig kapital bør finansieres gennem en udgiftsomlægning og ikke ved en forøgelse af de samlede offentlige udgifter. Finansiering af øgede udgifter til fysisk og menneskelig kapital bør være i overensstemmelse med stabilitets- og vækstpagten og dennes krav om en stilling "tæt på balance eller i overskud". Initiativet bør derfor koncentreres om optimal anvendelse af de eksisterende offentlige ressourcer og den andel, som de private kapitalmarkeder kan påtage sig.

Med hensyn til indvirkningerne på **EU's budget** undersøger Kommissionen i øjeblikket, hvordan der inden for de nuværende lofter for de finansielle overslag kan etableres en eventuel garantifacilitet til dækning af visse risici efter anlægsfasen i TEN- transportprojekter. Kommissionen overvejer for tiden forskellige muligheder for at finansiere faciliteten over Fællesskabets budget. Oprettelsen af en sådan facilitet skal omhyggeligt vurderes af Rådet. Risiciene skal nøje kortlægges, så man bevarer kontrollen med forpligtelsen på EU's budget. Endvidere er der behov for en bedre koordinering og bedre anvendelse af de eksisterende EU-finansieringskilder. Kommissionen foreslår også at benytte midtvejsrevisionen af strukturfondene til at tildele resultatreserven i 2004 til fremme af Lissabon-relaterede aktiviteter. Dette bør aftales i forvejen med medlemsstaterne.

d) Den private sektors deltagelse

Mobiliseringen af private ressourcer til at finansiere projekter, der kan styrke konkurrenceevnen og produktiviteten er et af initiativets karakteristiske aspekter. Medlemsstaterne og de tiltrædende lande vælger i stadig større grad offentligt-private partnerskabsstrukturer og projekter, der egner sig til offentligt-privat partnerskabsfinansiering for derved at fremskynde gennemførelsen af større infrastrukturprojekter. Offentligt-private partnerskaber er navnlig et instrument til forbedring af et projekts levedygtighed. Den offentlige sektor tilvejebringer reglerne/skaber den retlige ramme og den tilskyndelsesordning, som afgør om deltagelse af den private sektor i et **infrastrukturprojekt** kan lade sig gøre. Den private sektors inddragelse er direkte forbundet med udsigten til en passende indtægtsstrøm og en acceptabel risikodeling inden for en rimelig usikkerhedsmargin. Disse elementer indsnævrer anvendelsen af offentligt-private partnerskaber.

Den regnskabsmæssige opstilling af ordninger med offentligt-private partnerskaber undersøges i øjeblikket af en taskforce nedsat af Eurostat, som tager sigte på at videreudvikle retningslinjer inden for rammerne af ENS 95-håndbogen om underskud og gæld med henblik på vurdering af risikodeling mellem den private og den offentlige sektor. Der må hurtigt skabes klarhed omkring Eurostat's regler, så alle aktører i det finansielle fællesskab kan få gavn af en forudsigelig ramme.

Det er den private sektor, der skal påtage sig den største del af finansieringen af **innovation, F&U og færdigheder**. En af de væsentligste hindringer for de små og mellemstore virksomheder, der beskæftiger sig med innovativ teknologi med højt vækstpotentiale, er den utilstrækkelige adgang til finansiering i forhold til de forskellige behov, der opstår på udviklingstrinene indtil den forretningsmæssige udnyttelse af innovationen. For i højere grad at frigøre vækstpotentialet i de innovative SMV'er, der arbejder i det teknologiske grænseområde, er det nødvendigt at lette deres adgang til risikokapitalmarkederne. Det skal dog siges, at store selskaber stadig er de største bidragydere til finansiering af forsknings-, udviklings- og innovationsprojekter (med en andel på 85% af den private sektors udgifter til F&U). Euromarkederne har kapacitet til at tilvejebringe den nødvendige finansiering, men der er betydelige problemer, der skal løses, for at tiltrække investeringer fra den private sektor, især store institutionelle investorer. For innovations- og forskningstunge virksomheder kan det især være problematisk at skaffe finansiering til opstartsfasen og vækstfasen på grund af de betydelige usikkerhedsmomenter. Initiativet bør derfor først og fremmest lægge vægt på at uddybe og udvide det offentlige og det private finansieringsmarked for innovative virksomheder i EU, især små og mellemstore virksomheder.

3. *Det videre forløb*

For at fremskynde de tiltrængte fremskridt på disse områder, er det nødvendigt, at EIB, Kommissionen og medlemsstaterne, inden der kan foretages en endelig vurdering, tager en række spørgsmål op i god tid inden Det Europæiske Råd i december. Økofin-Rådet opfordrer derfor **Kommissionen, EIB og de relevante rådssammensætninger til:**

- at etablere et "quick start"-program, der skal indeholde en liste over projekter af reel europæisk interesse i et udvidet EU baseret på gennemsigtige kriterier, en vurdering af projekternes økonomiske og finansielle levedygtighed og deres indvirkning på langsigtet potentiel vækst, idet de skal kunne gennemføres inden for en rimelig tidshorisont. På dette grundlag opfordres EIB og Kommissionen til at foretage en vurdering af den forventede løftestangseffekt for tilvejebringelsen af privat kapital inden for rammerne af initiativet.

EIB og Kommissionen opfordres til:

at forelægge Rådet en rapport om vækstinitiativet i så god tid, at Det Økonomiske og Finansielle Udvalg grundigt kan forberede samlingen i Økofin-Rådet den 25. november, og hvori de navnlig:

- med henblik på at maksimere løftestangeffekten undersøger nærmere, hvorledes den private sektor i højere grad kan inddrages i finansieringen af transeuropæiske net og investeringer i innovation samt forskning og udvikling. Banken opfordres til at analysere anvendelsen af EIB's facilitet for struktureret finansiering og om nødvendigt iværksætte hensættelse af de foreslåede beløb til de formålsbestemte reserver med overholdelse af målet om selvfinansiering af kommende kapitalforøgelser.
- fremlægger yderligere oplysninger om de foreslåede instrumenter, navnlig den eventuelle garantifacilitet, der skal finansieres over Fællesskabets budget, og den infrastruktursecuritiseringsordning, der undersøges af EIB, med nærmere angivelse af udgifter og risici, således at Rådet kan foretage en indgående vurdering af disse forslag.
- bidrager til en bedre samordning af procedurerne mellem EIB-midler, strukturfondene, TEN-budgettet og sjette rammeprogram.
- etablerer rammer for en midtvejsevaluering af initiativet efter fem år samt efterfølgende årlig statusrapportering til Det Europæiske Råds forårsmøde.

Kommissionen opfordres i samarbejde med medlemsstaterne til:

- at udvikle forslag med henblik på at formindske tekniske, lovmæssige og administrative hindringer for offentligt-private partnerskaber, transeuropæiske net og innovationsprojekter og forsknings- og udviklingsprojekter for at forbedre de ikke-finansielle rammevilkår for disse projekter.
- hurtigt at klarlægge ENS 95-principper for, hvordan offentligt-private partnerskaber opstilles i nationalregnskabet, for at sikre øget gennemsigtighed, herunder statslige garantier i nationalregnskaberne og behandlingen af securitiseringsordninger.

Medlemsstaterne opfordres til:

- inden for deres national budgetter at omlægge de offentlige udgifter for at fremme vækstskabende investeringer i fysisk og menneskelig kapital og viden i overensstemmelse med de overordnede retningslinjer for de økonomiske politikker og aflægge rapport om de fremskridt der gøres.